

new totalitarianism, but not such an obvious, veiled under the guise of democracy is an abuse of process the authority of its powers, that is not so obvious as in the case of direct repression in the age of totalitarianism, but no less dangerous for human rights. The main tool of this rule is the manipulation of consciousness on the part of the authorities. In the example of the politics of power on commemorating the victims of Holodomor, on the basis of the many victims of the Ukrainian people in a tragic thirties of the twentieth century. Meanwhile, no one pays attention to that for the 20 years of independence the population of Ukraine decreased by 6 million. And not least there is the wine of state institutions that have not fulfilled their constitutional duty to approve and ensure the rights and freedoms of man and citizen, among which the principal is a natural right – the right to life.

The result of research is the view that accounting class component in the definition of the state scientific will give more reliable results than ignoring the presence of private interest when carrying out management. Therefore, the development of appropriate scientific recommendations to minimize the negative effects of the presence of such interest in politics is on the agenda of modern Ukrainian science, including legal.

Key words: state, civil society, the right power, the right to formal equality, the national idea.

УДК 340 + 342.41

Т. С. ПОДОРОЖНА,
кандидат юридичних наук

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ПРАВОВОГО ПОРЯДКУ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Один із показників, що визначає ступінь стабільності й ефективності правового порядку в державі – це безпосередня дія правових норм, зокрема норм Основного Закону. Реалізація положень Конституції України дає змогу створити справжню законодавчу базу, на основі якої й формуватиметься національний правовий порядок. Як слушно зазначають учені-правознавці, конституційна норма дієва, якщо застосовуються і дотримуються створені в контексті її конкретизації (відповідно до неї) норми галузевого законодавства [1, с. 33]. При цьому основою для конституціоналізації національного законодавства виступають принципи правової держави [2, с. 4–6]. Проблема реалізації Конституції України є надзвичайно актуальною для сучасної юридичної науки, оскільки зміст і дієвість Основного Закону визначають демократизм, стабільність і соціальну ефективність державних та суспільних інститутів, а на цій основі державні приписи втілюються в реальну діяльність суб'єктів права, а їх вимоги перетворюються на правомірну поведінку.

Принцип прямої дії Конституції можна розглядати у двох аспектах – широкому і вузькому. У широкому сенсі пряма дія означає, що Конституція своїми нормами закріплює такий правовий порядок, який існує чи повинен існувати в нашій країні. Положення Конституції при цьому є базовими категоріями для суспільства, держави, статусу особи. Тож у цьому випадку правило прямої дії полягає не у зверненні до кожної окремої норми Конституції, а в оцінці її

загального впливу на політичну, економічну і соціальну структури життя суспільства й держави.

Пряма дія Конституції у вузькому сенсі виражається в тому, що вона в принципі підлягає реалізації незалежно від конкретизуючих її нормативних актів. У цьому аспекті сприйняття Конституції як нормативно-правового акта має стати природною складовою суспільної й правової дійсності. Пряма дія норм Конституції передбачає безпосереднє регулювання ними суспільних відносин, що виникають. Усі без винятку громадяни України та їх об'єднання в захисті своїх прав і свобод, державні службовці, органи державної і місцевої влади у своїй діяльності, суди під час розгляду конкретних справ мають право посила- тися на норми Конституції.

Стаття 8 Конституції України гарантує її вищу юридичну силу і пряму дію та визначає її верховенство на всій території України. Ці принципіві положення дають право безпосередньо застосовувати Конституцію в разі виникнення колізій між Основним Законом та іншими нормативними правовими актами або коли закріплені нормою Конституції положення, виходячи з її змісту, не потребують додаткової регламентації і не містять вказівки на можливість застосування за умови прийняття закону, що регулює відповідні правовідноси- ни. У разі невизначеності в питанні про те, чи відповідає Конституції або під- лягає застосуванню у конкретній справі закон, суд, керуючись Основним Законом, вправі звертатися із запитом до Конституційного Суду України про неконституційність такого закону*. Визнаючи застосовуваний закон таким, що не відповідає Конституції, Суд визнає такий закон не чинним і безпосередньо застосовує норму Конституції.

Право судів прямо застосовувати Конституцію передбачено також ст. 6 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», у якій мовиться, що «суди здійснюють правосуддя на основі Конституції і законів України, забезпечуючи при цьому верховенство права» [4]. Очевидно, що принцип прямої дії Конституції має значні законодавчі гарантії. Проте досі, на жаль, у суспільстві поширена думка про Конституцію як про своєрідну декларацію**.

Ми вважаємо, що Конституцію не можна вважати тільки декларацією. Багато її положень – цілком конкретні й впливові регулятори. Інше питання – як часто Основний Закон виступає в цій ролі? Можна констатувати, що голов- ним провідником цієї властивості Конституції є судові органи, які дедалі час- тіше обґрунтовують свої рішення, посилаючись на конституційні норми.

* У юридичній літературі наводиться справедлива думка про те, що наразі можна вести мову про розвиток концепції конституціоналізації законодавства про судовий нор- моконтроль як одну із форм процесу конституціоналізації законодавства [3, с. 93].

** Реальну дію Конституції пов'язують не з нею самою, а з втіленням її положень у відповідних актах, що конкретизують її норми. Доволі часто Конституція розглядається як «правова біблія», якої варто дотримуватися, але необов'язково слідувати, тому що вона містить набір добрих ідей, а не норм безпосередньої юридичної дії. Також Основний Закон тлумачать як «конституцію-символ» та «конституцію-інструмент» [5, с. 44].

Конституційна норма нерідко й тепер сприймається тільки в тому разі, якщо вона «оживлена» законом. І що нижчий за юридичною силою нормативний акт (наприклад, інструкція, розпорядження відомчих органів влади), що стосується конституційних положень, то більше шансів, що він буде реалізований. Але все ж вирішальним чинником, що зумовлює такий стан речей, слугує не стільки низька правова культура суспільства, скільки відсутність реальних правових механізмів забезпечення прямої дії Основного Закону.

Втім, потрібно пам'ятати, що положення ст. 8 Конституції України не може мати абсолютного значення. По-перше, більшість норм Конституції, зокрема й ті, що регулюють відносини із забезпечення правового порядку, за своєю природою мають дуже абстрактний характер, що не дозволяє громадянам і судовим органам застосовувати їх у вирішенні конкретної справи. Як відомо, Конституція не може встановити всю сукупність відносин, що діють у суспільстві, через закріплення конкретних прав та обов'язків учасників правового життя. Вона інтегрує суспільні відносини і водночас «укрупнює» права й обов'язки, трансформуючи їх в узагальнені оцінки поведінки щодо окремих видів суб'єктів. Багато норм Основного Закону мають більш-менш загальний характер, і це накладає істотний відбиток на форми їх реалізації. Але це не означає, що вони взагалі не беруть участі в регулюванні суспільних відносин. Усі вони мають регульовальне значення і діючий характер. Закони та інші правові акти, видані на основі Конституції, розвивають і доповнюють її положення. У цьому й полягає пряма дія її норм. По-друге, прямій дії норм Конституції перешкоджають застереження й обмеження, що містяться в її тексті, які можна подолати лише за допомогою додаткового правового регулювання.

Будучи основою правової системи і правопорядку в країні, Конституція дає імпульс розвитку законодавства і прийняттю великого масиву нормативно-правових актів, що втілюють її загальні ідеї та окремі положення. У зв'язку з цим потрібно звернутися до оцінки використання бланкетних норм. Причому способи такої конкретизації можуть бути різні. Тобто в реальності конституційні положення можуть бути реалізовані в повному обсязі лише разом з нормами поточного законодавства, які їх конкретизують. Зрештою, навіть тоді, як зазначає О. Кутафін, коли конституційні норми реалізуються поряд з нормами галузевого законодавства, дія Конституції не втрачає свого безпосереднього значення [6, с. 177].

По-третє, пряма дія деяких норм може стримуватися відсутністю політичних рішень із найважливіших питань життя суспільства і держави. Так, на думку Н. Пархоменко, саме за допомогою конституційних норм та подальшої конституціоналізації законодавства держава дещо обмежує себе [7, с. 50]. О. Щербанюк у своїх працях також доходить висновку, що державний суверенітет, який є якісною характеристикою державної влади, певною мірою обмежується передусім Конституцією. «Конституція призначена насамперед для того, щоб держава і громадяни обмежували себе для взаємної користі», – наголошує вчена [8, с. 258].

Отже, забезпечення прямої дії Конституції України – одна з головних проблем сучасного державно-правового розвитку. У зв'язку із цим варто відзначи-

ти роль судової влади в реалізації положень Основного Закону, оскільки, застосовуючи норми Конституції під час розгляду конкретних справ, суди тим самим забезпечують її верховенство і пряму дію, що є одним з головних завдань органів правосуддя. Тож принцип безпосередньої дії конституційних норм законодавчо гарантований, проте, на жаль, реалізація принципу прямої дії Конституції ще не стала нормою в діяльності судів при здійсненні правосуддя.

Зазначимо, що реалізація конституційних положень є також тим показником, що визначає ступінь їх стабільності та ефективність їх дії. Як слушно наголошує П. Кіндрат, саме від ефективності принципів і норм законодавства залежить правопорядок у державі [9, с. 55]. Дослідження проблеми ефективності норм права в юридичній науці дає змогу оперувати такими поняттями, як «доцільність і результативність», «ступінь реалізованості необхідної правової можливості», «дієвість, результативність, тобто здатність впливати на суспільні відносини в певному, корисному для суспільства напрямі», «відношення між фактично досягнутим результатом і тією метою, для досягнення якої були прийняті ці норми права», «певний ступінь відповідності між цілями і результатами» тощо.

Якщо звернутися до аналізу конституційних положень, що закріплюють базові принципи організації суспільства і держави, то можна констатувати, що вони містять перспективні цілі, реалізація яких не вичерпується прийняттям необхідного конституційного положення: потрібна складна система спільних організаційних і правових зусиль низки суб'єктів щодо забезпечення введення в дію механізму кожного принципу. Для їх реалізації необхідна дія не однієї чи декількох правових норм, а окремих правових інститутів, галузей права, нарешті, всього права. І справді, побудова в Україні демократичної, правової, соціальної держави, у якій визнаються, дотримуються і захищаються права і свободи людини та громадянина як вища цінність – перспектива досить невизначена.

Розкрити ефективність норми або окремого правового інституту – означає встановити співвідношення між результатом дії норми і тією метою, заради якої вона прийнята. Норма права соціально ефективна, якщо відповідає об'єктивним потребам прогресивного розвитку суспільства, вона передбачає оптимальний варіант поведінки, необхідної для досягнення науково обґрунтованої мети, і реально забезпечує настання фактичного результату, що відповідає цій меті. Неefективного права в принципі не повинно бути, оскільки під ефективністю права потрібно розуміти його здатність відігравати роль одного з нормативних соціальних регуляторів.

Із цього погляду, кожен ухвалений нормативно-правовий акт обстоє певну мету. П. Рабінович виділяє два види цілей правових актів – перспективні і найближчі [10, с. 26]. Розбіжність між ними в тому, чи наявні в конкретний момент часу необхідні умови і засоби для реалізації цих цілей, чи вони повинні виникнути в результаті суспільно-історичної практики, дії законів суспільного розвитку. Саме тому мету правового акта можна визначити як бажаний результат діяльності, регламентований цим актом. Наприклад, правові норми, що встановлюють правовий порядок в галузі цивільного права, мають мету упорядкувати майнові та особисті немайнові відносини; в галузі кримінального права – заборонити соціально небезпечну поведінку індивідів; у галузі тру-

дового права – регулювати відносини між працівником і роботодавцем тощо. Отже, основним призначенням норми будь-якої галузі права є регулювання та стабілізація (упорядкування) відповідних відносин у конкретній сфері життя суспільства. Якщо ж говорити про функціональне призначення норм конституційного права, то мета прийняття Конституції полягає в тому, щоб обмежити державну владу, впорядкувати всю сукупність відносин у суспільстві, надати їм стабільні якісні характеристики.

Конституційний механізм покликаний стабілізувати правовий порядок у суспільстві і водночас забезпечити його розвиток. Роль стабілізатора, правової константи повинен відігравати саме Основний Закон. Така константа вельми необхідна сучасному суспільству. І якщо це стосується всіх норм Конституції, то норми, що закріплює основи правового порядку, це стосується подвійно. У цьому, на нашу думку, виражається основоположна сутність конституційного права загалом і Конституції зокрема. Сама Конституція набуває соціальної значущості, досягає мети, ідеї, яка в ній закладена, якщо перетворюється з формального правового джерела на фактичне чинне право. Тому *Основний закон, як і все конституційне законодавство, стає правом, якщо реалізується*, тобто перетворюється на реальні правовідносини – на механізм упорядкування й обмеження державної влади правом, результатом якого і є *правовий порядок*. Реальна конституція в суспільстві існує тоді, коли з'являється *конституційний правовий порядок – цільовий результат, заради якого діє сам Основний Закон*.

Важливим показником, який визначає ступінь стабільності та на цій основі – реалізованість норм Конституції, є адекватність відображення в ній цінностей, потреба та інтересів суспільства. Соціальна ефективність Конституції України залежить, власне, від її здатності відобразити назрілі потреби суспільного розвитку і сприяти їх здійсненню; виявити шляхи і засоби найбільш оптимального поєднання положень Основного Закону з повсякденним життям суспільства. На жаль, між положеннями Конституції і реальністю існує значний розрив. Право не тільки забезпечується «ззовні», а й гарантується «зсередини». Право не становило б соціальної цінності, якби не володіло засобами забезпечення. Із цих підстав неабиякого значення набувають юридичні гарантії, які мають стимулювати ті соціальні чинники, які сприятимуть ефективній дії права, і нейтралізуватимуть ті, що гальмують цю дію. Суспільні відносини повинні бути стійкими і стабільними, так би мовити, «встояти», тільки тоді вони можуть перетворитися на предмет регулювання конституційними нормами, які, своєю чергою, повинні адекватно відображати систему сформованих суспільних відносин і зв'язків. Тільки в цьому випадку демократичні принципи, що закладені в Конституції, будуть реально гарантовані, соціально реалізовані.

Одним із показників, що визначає ступінь реалізації Конституції України, слід вважати також рівень якості її тексту. Адже сучасне демократичне суспільство передбачає відкритість та прозорість правового порядку. Самі ці характеристики безпосередньо залежать від мовних і логічних властивостей вітчизняного законодавства. Безсумнівно, загальною сполучною ланкою і для створення права, і для його застосування є мова, якою пишуться нормативні акти і за допомогою якої їх використовують працівники органів держави і місцевого самоврядування та окремі громадяни.

Говорячи про мову конституційного права, потрібно зауважити, що йому, як ніякій іншій галузі права, мають бути властиві точність, зрозумілість і доступність для всіх верств населення. Конституційне право як основна галузь правової системи України менше користується, ніж інші галузі, мовою професійних спеціальних термінів. Точне і ясне розуміння юридичних термінів найбільш успішно забезпечується їх максимально чітким і небагатослівним визначенням у нормативних актах. Що більше юридичних термінів буде визначено в актах, то менше буде помилок, «непотрібного» розсуду і непорозумінь на практиці. Ще Р. Декарт писав: «Визначайте значення слів, і ви позбавите світ від половини його помилок». Наприклад, жоден нормативно-правовий акт, зокрема й Конституція України, не відповідає на запитання, що розуміється під терміном «правова держава» і якою мірою це поняття поширюється на суспільні відносини, що склалися в конкретний історичний період. Конституція не пояснює, що розуміється під прямою дією і не обумовлює її умов. Хоча, за загальним правилом, потрібно наводити законодавчі дефініції понять у тих випадках, коли: 1) поняття є основоположним для відповідного закону; 2) вводиться нове правове поняття; 3) у чинних законах містяться неточні легальні дефініції; 4) поняття запозичується з неюридичних наук [11, с. 34].

Конституційне право характеризується певною мовною своєрідністю, яка проявляється не тільки в термінологічній специфіці, а й в логіці та стилі викладу. В основних документах, таких як Конституція, варто строго дотримуватися прийнятої офіційної термінології, щоб уникнути різноманітних непорозумінь при недотриманні подібних вимог. Враховуючи вищу юридичну силу Конституції, її дефініції при тлумаченні можуть поширювати свою дію на галузеві терміни [12, с. 21–69]. Створення продуманої системи визначень – один із дієвих засобів юридичної техніки.

Якість тексту закону передбачає, окрім мовного компонента, дотримання законів логіки. Як справедливо зазначає Н. Власенко, «закони логіки є найважливішим елементом нормотворчої техніки і мають певну специфіку в ході роботи над текстом закону, що і дає підставу вважати їх самостійною частиною нормотворчості» [13, с. 153]. Не можуть бути одночасно тимчасово істинними дві протилежні думки про один і той самий предмет. Закон містить суперечність у тому випадку, коли заперечується те положення, яке нещодавно стверджувалося. У цьому випадку своєрідним арбітром між текстом Основного Закону і правозастосовною практикою має виступати саме Конституційний Суд України.

Доволі часто виникають ситуації, коли між Конституцією та нормативними актами немає узгодженості. При регулюванні однорідних питань усередині єдиної системи вітчизняного законодавства трапляється чимало суперечностей і неузгодженостей, що знижує його ефективність й авторитет, спричиняє нестабільність. Тому ще одним чинником, що визначає дієвість Конституції, є її узгодженість з іншими нормативно-правовими актами. Конституція України, будучи основним законом суспільства і держави, виступає фундаментом всієї правової системи, її системоутворювальним чинником. Вона встановлює певну ієрархію системи джерел права, взаємопов'язані основоположні принципи розвитку суспільства і держави, а отже, є нормативною основою кон-

ституціоналізації права. У цьому випадку конституціоналізація розуміється як вбудовування законодавства в правову систему, засновану на верховенстві Конституції [14, с. 14]. Саме Конституція інтегрує в собі зміст нормативно-правового регулювання певного кола суспільних відносин, що виникають у процесі встановлення статусу особи, порядку організації суспільства і держави в їх взаємодії.

Отже, у процесі реалізації конституційних положень потрібно чітко визначити, що може бути зроблено Конституцією, а що має бути поза межами її можливостей. Якщо ж говорити про те, що може бути забезпечено Конституцією, то важливо з'ясувати, наскільки її ефективність залежить від міри її реалізації. Конституція приймається і діє в тих чи інших умовах – політичних, економічних, соціальних, духовних, які можуть або сприяти втіленню в життя її положень, або перешкоджати цьому. Якщо політична сфера суспільства перебуває в більш-менш стабільному стані, ефективно працює економічна система, склалася певна соціальна інфраструктура, конституційні принципи і норми будуть реалізовуватися, втілюватися в життя. В іншому випадку вони дадуть збій. Саме такий баланс між конституційними нормами і сформованою системою суспільних відносин можна назвати ефективним правовим (зокрема й конституційно-правовим) порядком у державі, який наразі має стати основою правової системи України.

Список використаних джерел

1. *Крусс В. И.* Понятие, основные предпосылки и факторы конституционализации Российской судебной системы / В. И. Крусс, А. Г. Кузьмин // Проблемы права. – 2014. – № 3 (46). – С. 27–38.
2. *Василевич Г. А.* Конституционализация текущего законодательства и практика его применения – важнейший юридический императив / Г. А. Василевич // Право: теория и практика. – М. : Тезаурус, 2003. – № 8. – С. 4–6.
3. *Кузьмин А. Г.* Судебный нормоконтроль как форма конституционализации законодательства / А. Г. Кузьмин // Вестник ЮУрГУ. Серия «Право». – 2014. – № 3, т. 14. – С. 89–95.
4. *Про судоустрій та статус суддів* : Закон України від 07 липня 2010 р. № 2453-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>.
5. *Медушевский А. Н.* Конституция как символ и инструмент консолидации гражданского общества / А. Н. Медушевский // Общественные науки и современность. – 2013. – № 3. – С. 44–56.
6. *Кутафин О. Е.* Предмет конституционного права / Кутафин О. Е. – М. : Юристь, 2001. – 448 с.
7. *Пархоменко Н. М.* Конституціоналізація законодавства як передумова гармонізації відносин між владою і суспільством / Н. М. Пархоменко // До 20-річчя створення Інституту політології та права Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 10–11 жовтня 2012 р.). – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – С. 47–52.
8. *Щербанюк О. В.* Народний суверенітет і реалізація владоспроможності демократичної держави : [монографія] / Щербанюк О. В. – К. : Логос, 2013. – Кн. II. – 306 с.
9. *Кіндрат П. В.* Ефективність законодавства: понятійно-термінологічний аспект / П. В. Кіндрат // Правова інформатика. – 2014. – № 3 (43). – С. 55–59.

10. Рабинович П. М. О юридической природе целей правовых актов / П. М. Рабинович // Известия ВУЗов. Правоведение. – 1971. – № 5. – С. 28–35.

11. Подорожна Т. С. Законодавчі дефініції: поняття, структура, функції : [монографія] / Подорожна Т. С. – Львів : ПАІС, 2009. – 196 с.

12. Подорожна Т. С. Теоретико-прикладні засади конституціоналізації правової системи та модернізації Конституції України : [монографія] / Т. С. Подорожна ; [за ред. і з передмовою Н. М. Пархоменко]. – Львів : ПАІС, 2014. – 308 с.

13. Власенко Н. А. Азык права / Власенко Н. А. – Иркутск, 1997. – 174 с.

14. Кузьмин А. Г. Конституционализм, конституционализация, конституционная законность: к вопросу о соотношении категорий [Электронный ресурс] / А. Г. Кузьмин // Российский судья. – 2014. – № 9. – С. 14–20. – Режим доступа : <http://www.consultant.ru>.

Подорожна Т. С. Забезпечення ефективного правового порядку в контексті реалізації положень Конституції України

У статті досліджується безпосередня дія правових норм, зокрема норм Основного Закону. Зазначено, що реалізація положень Конституції України дає змогу створити справжню законодавчу базу, на основі якої формуватиметься національний правовий порядок. Зауважено, що конституційна норма дієва, якщо створені в контексті її конкретизації (відповідно до неї) норми галузевого законодавства застосовуються та дотримуються, при цьому основою для конституціоналізації національного законодавства виступають принципи правової держави. Акцентовано, що зміст і дієвість Основного Закону визначають демократизм, стабільність і соціальну ефективність державних і суспільних інститутів, а вже на цій основі державні приписи втілюються в реальну діяльність суб'єктів права і їхні вимоги перетворюються на правомірну поведінку.

Ключові слова: Конституція України, реалізація Конституції, конституціоналізація, законодавство, правовий порядок, правова система.

Подорожная Т. С. Обеспечение эффективного правового порядка в контексте реализации положений Конституции Украины

В статье исследуется непосредственное действие правовых норм, в частности норм Основного Закона. Отмечено, что реализация положений Конституции Украины позволяет создать настоящую законодательную базу, на основе которой будет формироваться национальный правовой порядок. Замечено, что конституционная норма действительна, если созданы в контексте ее конкретизации (в соответствии с ней) нормы отраслевого законодательства применяются и соблюдаются, при этом основой для конституционализации национального законодательства выступают принципы правового государства. Акцентируется, что содержание и действительность Основного Закона определяют демократизм, стабильность и социальную эффективность государственных и общественных институтов, а на этой основе государственные предписания воплощаются в реальную деятельность субъектов права и их требования превращаются в правомерное поведение.

Ключевые слова: Конституция Украины, реализация Конституции, конституционализация, законодательство, правовой порядок, правовая система.

Podorozhna T. S. Ensuring effective legal order in the context of the realization Constitution of Ukraine

In this paper we investigate the direct effect of the rule of law, in particular the rules of the Basic Law. Noted that the implementation of the provisions of the Constitution of Ukraine allows you to create a real legal basis on which to form a national legal order. Observed that the constitutional provision effective, if set up in the context of its specificity (in accordance

with) the norms of sectoral legislation generally applied and enforced, and the basis for the constitutionalization of national legislation is the principle of the rule of law. The attention that the content and validity of the Basic Law defines democracy, stability and social efficiency of government and public institutions, and on this basis – the embodiment of national regulations in the real activity of the subjects of law, the conversion of their claims on good behavior. The principle of direct effect of the Constitution can be considered in two aspects – the broad and narrow. Broadly speaking, the direct effect means that the Constitution establishes its rules a legal order which exists or should exist in our country. The Constitution thus are the basic categories of the society, state, status. Thus, in this case the rule is not directly applicable to appeal to each individual provisions of the Constitution and in the assessment of the overall impact on the political, economic and social structure of society and the state.

The direct effect of the Constitution narrowly reflected in the fact that it is in principle be implemented regardless of specifying its regulations. In this respect, the perception of the Constitution as a legal act has become a natural part of social and legal reality. The direct effect of provisions of the Constitution provides for direct regulation of social relations that arise. Without exception, all citizens of Ukraine and their associations to protect their rights and freedoms, civil servants, state and local authorities in their work, courts of particular have the right to invoke the provisions of the Constitution. Very often there are situations when between the Constitution and the regulations there is no consistency. When adjusting for homogeneous within a single system of national legislation meets a large number of contradictions and inconsistencies, which reduces its effectiveness and credibility of uncertainty. Very often there are situations when between the Constitution and the regulations there is no consistency. When adjusting for homogeneous within a single system of national legislation happens many contradictions and inconsistencies, which reduces its effectiveness and credibility, causing instability. The Constitution of Ukraine, as the basic law of the state and society, the foundation serves the entire legal system, its systematizing factor. It establishes a hierarchy of sources of law system, interconnected basic principles of society and the state, and thus regulates konstytsionalization law. In this case konstytsionalization understood as embedded in law legal system based on the rule of the Constitution. This Constitution integrates the content of legal regulation of a certain range of public relations, resulting in the establishment of the status of the person the order of society and the state in their interaction.

The Constitution of Ukraine, as the basic law of the state and society, the foundation serves the entire legal system, its systematizing factor. It establishes a hierarchy of sources of law system, interconnected basic principles of society and the state, and thus regulates konstytsionalization law. In this case konstytsionalization understood as embedded in law legal system based on the rule of the Constitution. In the implementation of constitutional provisions should be made clear that the Constitution can be done and what should be beyond its capabilities. And when it comes to what can be provided by the Constitution, it is important to find out how its effectiveness depends on the degree of implementation. Constitution and acts adopted in certain conditions – political, economic, social, spiritual, which can contribute to implementation of the provisions of this or interfere. If the political sphere of society is more or less stable condition, works effectively economic system has developed certain social infrastructure, constitutional principles and rules will be implemented, implemented. Otherwise, they will fail. It is this balance between constitutional provisions and established system of social relations can be called effective legal (including constitutional and legal) order in the state.

Key words: Constitution of Ukraine, the implementation of the Constitution, the constitutionalization, legislation, legal order, the legal system.